VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 250)**

z dnia 9 kwietnia 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 250)

9 kwietnia 2015 r.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi, obradująca pod przewodnictwem posła **Artura Dunina (PO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, przeprowadziła:

– pierwsze czytanie komisyjnego projektu ustawy o dzierżawie rolniczej (druk nr 3231).

W posiedzeniu udział wzięli: **Kazimierz Plocke** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Grzegorz Brzostek** wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli, **Tomasz Ciodyk** dyrektor Zespołu Gospodarowania Zasobem oraz **Barbara Bartkowska** zastępca dyrektora Zespołu Prawnego Biura Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych wraz ze współpracownikami, **Marek Borowski** wiceprezes Krajowej Rady Izb Rolniczych, **Jerzy Chróścikowski** przewodniczący NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność", **Leszek Dereziński** prezes Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych wraz ze współpracownikami, **Mariusz Gołębiowski** zastępca przewodniczącego Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna", **Krzysztof Kokoszkiewicz** doradca zarządu Krajowego Związku Rewizyjnego Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, **Dorota Śmigielska** starszy specjalista ds. rynku mleka i doradztwa Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, **Władysław Radziun** prezes Spółdzielczego Gospodarstwa Rolnego w Baszewicach oraz stały doradca Komisji prof. **Andrzej Kowalski**.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Karpińska-Brzost, Dariusz Rzepnikowski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Dariusz Dąbkowski, Dorota Rutkowska-Skwara** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Otrzymaliście państwo porządek obrad, ale jeszcze go przeczytam. Mamy tylko jeden punkt i jest to pierwsze czytanie komisyjnego projektu ustawy o dzierżawie rolniczej, druk nr 3231. Uzasadnienie będzie prezentował pan Leszek Korzeniowski.

Bardzo proszę, panie pośle, o kilka słów na temat ustawy i otworzymy dyskusję. Dziękuję.

Poseł Leszek Korzeniowski (PO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, ta ustawa to jest kompromis, który już dawno, dawno temu powinien być wypracowany. W tym momencie muszę wyrazić swoje podziękowanie prezydium Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, że zajęło się tą ustawą, doceniło ją, i że jest to ustawa komisyjna. To jest wielki zaszczyt prowadzić taką ustawę.

Z tego, co wiem, jest również przychylna opinia Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dlatego wszystko powinno się udać. Ustawa w jakimś stopniu jest skorelowana z ustawą, o której mówiliśmy wczoraj, czyli z ustawą o nieruchomościach rolnych. Niemniej jednak, chcielibyśmy, żeby ta ustawa była oddzielna. Stąd pomysł, żeby powołać podkomisję, która w jakiś sposób te kwestie rozwiąże.

Mam tutaj, proszę państwa, wiele różnego rodzaju opinii i uwag – zarówno ministra rolnictwa i rozwoju wsi, jak i różnych organizacji. Wszystkie one wypowiadają się o tym projekcie bardzo pozytywnie. Chyba nie ma sensu czytać uzasadnienia, bo każdy z państwa, kto zapoznał się z tą ustawą, wie o co chodzi. Dlatego, panie przewodniczący, bardzo proszę o to, żeby przejść do dyskusji bez uzasadnienia, bo nie ma sensu uzasadniać czegoś, co jest tak oczywiste.

Ta ustawa spowoduje uregulowanie kwestii dzierżawy na wsi. Nie tylko dzierżawy ziemi państwowej, ale również ziemi sąsiedzkiej. Wreszcie zostaną uregulowane te wszystkie relacje, o których mówiliśmy przez tyle lat. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Z formalnego punktu widzenia zapytam jeszcze, czy na sali są osoby, zajmujące się działalnością lobbingową? Nie ma.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, kto z pań i panów posłów chciałby zabrać głos? Pan Babalski, panie pośle, bardzo proszę.

Poseł Zbigniew Babalski (PiS):

Panie przewodniczący, panie ministrze. Myślę, że już rozmawialiśmy o różnego rodzaju wersjach i projektach, a dyskusja była taka, że czasami wręcz emocje grały rolę. Dyskutowaliśmy nie tylko w trakcie tej kadencji, ale pamiętam, że także dyskusje trwały w czasie poprzedniej kadencji. W związku z tym sądzę, że zasadnym byłoby powołanie podkomisji, która powinna niezwłocznie przystąpić do pracy, a następnie zdać sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Mam nadzieję, że w końcu, po tylu latach, forma dzierżawy – która jest świętą formą, jeśli chodzi o zachowanie własności ziemi przez państwo i rolników – znajdzie odzwierciedlenie w ustawie. Dzierżawa to jest najlepsza forma, jeśli chodzi o bezpieczeństwo, o zapobieżenie wyprzedaży polskiej ziemi. Myślę, że znajdzie to odbicie w tej ustawie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo serdecznie dziękuję. Taką propozycję zasygnalizował już pan przewodniczący Leszek Korzeniowski. Prezydium Komisji będzie rekomendowało państwu powołanie podkomisji.

O głos poprosił jeszcze pan minister Stanisław Kalemba. Bardzo proszę.

Poseł Stanisław Kalemba (PSL):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, dobrze będzie uregulować ustawowo kwestię dzierżawy, ale ważne będzie też stanowisko rządu. Nie na wszystkich etapach prac nad tym projektem była propozycja uchylenia art. 3 ustawy z 11 kwietnia o kształtowaniu ustroju rolnego.

Odnośnie do uchylenia tego artykułu. Przypomnę, że zawsze trwały dyskusje, jeżeli chodzi o odkup, od jakiego hektara ma to nastąpić. Rzecz w tym, żeby Agencja miała pewne możliwości, o ile ktoś nie skorzysta z prawa pierwokupu, jeżeli ceny będą nieadekwatne do cen rynkowych. Nie bardzo rozumiem, z jakiego powodu proponuje się w tym projekcie uchylenie art. 3. Jest to tym bardziej niezrozumiałe, że jeśli ma to być projekt komisyjny, to w projekcie PiS – druk nr 1659 – są nawet propozycje obniżenia wielkości powierzchni, odnośnie do której będzie możliwa interwencja Agencji Nieruchomości Rolnych. Nie bardzo na tym etapie to widzę.

Sprawa wymaga analizy, bo obrót ziemią rolną jest administrowany w wielu państwach, np. we Francji i w Niemczech. W związku z tym nie wiem, czy powinniśmy się pozbywać takiego instrumentu. Mam pytanie do ministra rolnictwa i rozwoju wsi, jak ocenia zmiany – głównie tę zmianę, ale również inne, bo to wymaga pewnych analiz.

Mamy określony stan prawny. Przypomnę, że ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego dotyczy głównie rozdysponowania gruntów, powiększania gospodarstw rodzinnych, zapobiegania nadmiernej koncentracji użytków rolnych w rękach jednego podmiotu czy jednej osoby. To są istotne kwestie ustrojowe, dotyczące rolnictwa, więc prosiłbym o stanowisko resortu rolnictwa i rozwoju wsi. Sądzę, że później będzie stanowisko rządu w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. Zanim oddam głos panu przewodniczącemu Ardanowskiemu, to serdecznie poproszę gości, którzy chcieliby zabrać głos, o podejście do pań z sekretariatu i zgłoszenie swoich nazwisk.

Sekretarz Komisji Ewa Karpińska-Brzost:

Ja podejdę do gości.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Tak? Bardzo serdecznie dziękuję. Oddaję głos panu Krzysztofowi Ardanowskiemu. Panie przewodniczący, bardzo proszę.

Poseł Jan Krzysztof Ardanowski (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Myślę, że dla wszystkich osób zajmujących się rolnictwem jest sprawą oczywistą, że w tej dziedzinie muszą być zapewnione stabilne warunki prawne korzystania z terenów użytkowanych rolniczo. To wynika z charakteru produkcji rolniczej i konieczności ponoszenia wieloletnich nakładów. Stabilność jest sprawą *sine qua non* powodzenia produkcji rolniczej. Dlatego uregulowanie kwestii dzierżawy, która będzie gwarantowała stabilność rolnikom prowadzącym produkcję na gruntach dzierżawionych, jest sprawą bardzo ważną.

Z wielkim zadowoleniem przyjmuję fakt, że wreszcie, pod koniec kadencji, Sejm chce się zająć tą sprawą. Rozmawialiśmy na ten temat wcześniej i nie będę tych argumentów powtarzał. Chodzi tylko o to, żeby prace podkomisji, którą zapewne powołamy, postępowały w sposób maksymalnie szybki, abyśmy mieli realną szansę zakończenia prac i przyjęcia tej ustawy jeszcze w tej kadencji Sejmu. Nie o to chodzi, żeby podejmować działania w sposób propagandowy, tylko żeby rzeczywiście uregulować sprawę dzierżaw. Rolnicy na to czekają.

Myślę, że jest to ustawa realna, a nie żaden humbug prawny. Nie jest to ustawa, która daje ludziom złudne nadzieje na to, że będą posiadaczami gruntów, tak jak to miało miejsce w 2011 r., co prowadziło w dużej mierze do biedy rolników, którzy chcieli skorzystać z tamtej ustawy. Mówią o tym bardzo mocno rolnicy. To nie jest tylko moje zdanie, że ta ustawa niczego rolnikom nie dała. Nie dała możliwości powiększania gospodarstw, co deklarowano jako główny jej cel. W praktyce tamta ustawa doprowadziła do windowania cen ziemi i wielu rolników, którzy chcieli z niej skorzystać, jest ekonomicznymi bankrutami.

Ta ustawa daje gwarancje prawne, daje możliwość prowadzenia stabilnej działalności rolniczej. Myślę, że nikt z nas nie neguje potrzeby wprowadzenia tych rozwiązań jako jednego z elementów zapobiegających gwałtownemu, nadmiernemu wykupowi ziemi po 2016 r., po uwolnieniu rynku ziemi w Polsce. Dlatego nad tą ustawą musimy pracować energicznie, tak żeby cały proces legislacyjny był możliwy do przeprowadzenia jeszcze w tej kadencji Sejmu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. Panie senatorze, bardzo proszę.

Przewodniczący NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, oczywiście „Solidarność” rolników oczekiwała od dawna zmiany ustawy, która określiłaby obrót ziemią. Oczekiwano ustawy, która określiłaby właściwy obrót ziemią. Przyjmujemy z zadowoleniem fakt, że podjęto te prace. Tym bardziej, że protest rolniczy trwa już trzeci rok i tyle o tej sprawie mówimy. Zachodniopomorskie już ponad dwa lata temu podpisało porozumienie, które miało dać w konsekwencji dalszą realizację przepisów – nie tylko odnośnie do samej dzierżawy, ale i obrotu ziemią. Mówimy tu o projektach, które są w tej chwili w Sejmie. Uznajemy, że powinno być wspólne działanie nad tymi przepisami, żeby nie odbiegały jedne od drugich.

Już na poprzednich posiedzeniach Komisji padały prośby, żeby połączyć prace nad ustawą o dzierżawie rolniczej z pracami nad ustawą o zmianie ustroju rolnego, co dawałoby szansę uzyskania kompletnego rozwiązania. Zdecydowanie opowiadamy się za tym, aby nowe zasady regulacji prawnych, dotyczące dzierżawy rolniczej, były przyjęte w ramach rozwiązań kompleksowych, normujących cały obszar obrotu nieruchomościami rolnymi. Chcemy, aby nowe zasady wspierały rodzinny charakter gospodarstw rolnych, przeciwdziałały nadmiernej koncentracji gruntów rolnych oraz zapobiegały sprzedaży czy obrotowi spekulacyjnemu ziemią – ze szczególnym uwzględnieniem spekulacji na rzecz cudzoziemców. Taka spekulacja ma dzisiaj miejsce.

Przy okazji poruszę jeden temat. Dzisiaj w Agencji obowiązuje zasada, że nie można przekazać ziemi cesją na członka rodziny, kiedy rolnik przechodzi na emeryturę, czy

na inne cele. To jest ogromne ograniczenie. W związku z tym uważamy, że zasady dzierżawy powinny być inaczej ustalone. Chodzi o to, że przejmowanie dzierżawy w formie cesji powinno być dostępne dla gospodarstw rodzinnych, które chcą dalej funkcjonować. Nie powinno się pozbawiać ich tej możliwości, czy nawet potem pozbawiać ich możliwości skorzystania z prawa wykupu. Wielokrotnie już na ten temat dyskutowaliśmy z ministerstwem. To są te elementy, które wielokrotnie powtarzamy. Praktyka dnia dzisiejszego powoduje, że przymusza się Agencję do tego, żeby rolnik wykupywał te grunty. Stawia się go pod ścianą.

W związku z tym podkreślam, że trzeba zachować trwałość dzierżaw. Cały czas powtarzam – trwałość dzierżaw, tak jak to jest na Zachodzie. Nikt tam nie stosuje zasady wymuszającej, a w Polsce Agencja stosowała zasadę wymuszania. Dlatego uważamy, że dzierżawa powinna być trwałą formą zagospodarowania gruntu. Nie powinno zmuszać się rolnika do wykupywania gruntu, jeżeli uważa on, że jego zdolność ekonomiczna jest jeszcze niewystarczająca. Może wykupić za rok czy za dwa lata, a może dopiero syn będzie kupował tę ziemię. Często jest tak, że ojciec jest już w wieku przedemerytalnym i nie chce nabywać ziemi. Nie wie, czy dziecko zechce nabyć ziemię. Powinien mieć możliwość cesji i dopiero syn powinien podejmować decyzję – czy kupuje tę ziemię, czy nie.

Myślę, że wprowadzenie tych elementów jest bardzo istotne dla rolników. Chodzi o to, żeby była zdecydowana gwarancja trwałości dzierżawy – nawet pokoleniowej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. Do głosu zapisały się jeszcze trzy osoby. Na tym zamykam listę mówców, bo nie widzę więcej zgłoszeń.

Pan Władysław Radziun. Bardzo proszę. Proszę się jeszcze przedstawić i powiedzieć, jaką organizację pan reprezentuje.

Prezes Spółdzielczego Gospodarstwa Rolnego w Baszewicach Władysław Radziun:

Władysław Radziun, jestem prezesem Spółdzielczego Gospodarstwa Rolnego w Baszewicach w woj. zachodniopomorskim. Reprezentuję Federację Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych.

Uchwalenie ustawy o dzierżawie rolniczej, uchwalenie przedłożonego projektu ma wielkie znaczenie dla regionu zachodniopomorskiego, a także dla całego kraju. Ma wielkie znaczenie dla trwałości funkcjonowania gospodarstw rolnych – niezależnie od formy własności. Wyciszą się protesty licznych rolników, których głównym postulatem jest blokowanie sprzedaży ziemi obcokrajowcom po 2016 r. Dzierżawa wieloletnia daje podstawę trwałego rozwoju producentom rolnym i wyeliminuje kupno ziemi przez kapitał spekulacyjny – zarówno obcokrajowców, jak i osób nieprowadzących działalności rolniczej.

W woj. zachodniopomorskim aktualnie jest około 50 tys. ha ziemi niezagospodarowanej przez Agencję Nieruchomości Rolnych Szczecin-Koszalin. W najbliższych latach przewiduje się powrót 40 tys. ha do zasobów ANR z tytułu wyłączenia 30% i pomniejszenia dzierżaw gospodarstw powyżej 428 ha, które nie wyraziły zgody na zakup, rezygnując z pierwokupu 500 ha ziemi na mocy ustawy z 16 września 2011 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Spółdzielcze Gospodarstwo Rolne w Baszewicach objęte zostało rygorem tej ustawy po zsumowaniu dziesięciu odrębnych umów dzierżawnych, zawieranych w różnych latach i dotyczących ziemi położonej w ośmiu wsiach. Ziemię tę użytkujemy od 30- 40 lat, traktując ją jak własną, ponieważ poprzednio ta ziemia była również, jako PFZ, użytkowana przez spółdzielnię. Po wyznaczeniu nam przez ANR wyłączenia około 400 ha nie wyraziliśmy na to zgody. W spółdzielczym gospodarstwie rolnym jest zrzeszonych 33 członków – w tym 8 członków z wkładem gruntowym – powiązanych z grupą producentów rolnych gospodarstw rodzinnych – to kolejne 42 osoby. Uznaliśmy, że w związku z podjęciem wielkich inwestycji magazynowych spółdzielcze gospodarstwo rolne zostanie przez wyłączenie doprowadzone do bankructwa. Automatycznie rozpadnie się działalność grupy producentów rolnych z zaangażowanym wielomilionowym kapitałem środków własnych, kredytów i środków pozyskanych z PROW.

Rolnicy indywidualni i gospodarstwa rodzinne w bezpośrednim sąsiedztwie nie są zainteresowane kupnem ziemi po wysokich cenach przetargowych. Również my, spółdzielcy, też możemy kupować ziemię, ale nie możemy kupować ziemi, nie mając wizji jej spłacenia. Chcemy wzmacniać rolnictwo w regionie z Grupą Producentów Rolnych AGROPLON-Ościęcin, która działa razem z nami na obszarze około 8-10 tys. ha użytków rolnych. Produkujemy towary rolne niezbędne do zaspokajania potrzeb żywnościowych ludności. Wyłączanie ziemi dzierżawionej w naszej spółdzielni, w regionie strukturalnego bezrobocia, to powiększenie bezrobocia na wsi i ogromne straty gospodarcze.

Panie przewodniczący, wnoszę o taki przepis w projekcie ustawy o dzierżawie rolniczej, aby dzierżawy, niewyłączone zgodnie z postanowieniami ustawy z 2011 r., były dzierżawione w oparciu o procedowany projekt. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Bardzo serdecznie dziękuję. Bardzo proszę – pan Krzysztof Kokoszkiewicz. Również proszę o przedstawienie się i podanie, kogo pan reprezentuje, bo to znajdzie się w protokole.

Doradca zarządu Krajowego Związku Rewizyjnego Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych Krzysztof Kokoszkiewicz:

Krzysztof Kokoszkiewicz, reprezentuję Krajowy Związek Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Chciałem w kilku zdaniach przedstawić stanowisko naszego związku, naszego środowiska – rolników zrzeszonych w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych – na temat projektu tej ustawy, a także pewnych innych spraw, związanych z procedowaniem tego projektu.

Jeżeli chodzi o projekt ustawy, to wyrażamy duże zadowolenie, że po kilku latach go przygotowano. Znamy szereg wcześniejszych projektów, przygotowywanych przez Federację Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych w ramach prowadzonej współpracy. Dobrze się stało, że projekt został ostatecznie przyjęty przez Komisję i w trybie przyspieszonym został skierowany do prac legislacyjnych.

Generalnie opinia o tym projekcie jest pozytywna. Można oczywiście zgłosić pewne szczegółowe uwagi i pewnie będziemy to robić w czasie prac podkomisji. Będą to uwagi dotyczące np. takiej kwestii – czy wszystkie elementy zawarte w projekcie muszą być tak szczegółowo precyzowane w ustawie? To jest taka mniej istotna uwaga, która nie decyduje o ważności ustawy, bo nie mamy żadnych wątpliwości, że przyszła pora na to, żeby tę sprawę kompleksowo uregulować.

Proszę państwa, chciałbym natomiast zwrócić uwagę na okoliczności prac nad tym projektem. Mamy taką sytuację, że Wysoka Komisja skierowała już wcześniej projekty, dotyczące nieruchomości rolnych, do dwóch podkomisji. Rozumiem, że będzie powołana trzecia podkomisja, bo taka jest dzisiejsza zapowiedź państwa posłów. Muszę powiedzieć, że analizując te wszystkie projekty można stwierdzić, że wszystkie one w mniejszym czy większym stopniu wiążą się z zagadnieniami, które są proponowane w projekcie nr 3231.

Nie wiem, jak będziecie państwo decydować o koordynacji prac nad tymi ustawami, jeżeli przyjmiemy takie założenie – na wcześniejszych posiedzeniach Komisji padały takie stwierdzenia – że ustawa o dzierżawie będzie procedowana jako pierwsza. Dzisiejsza wypowiedź pana przewodniczącego Ardanowskiego też wskazuje na to, że jest taki zamiar, żeby ta ustawa weszła w życie do końca kadencji. To jest bardzo ambitny plan i my go popieramy. Trzeba tylko odpowiedzieć sobie na pytanie – czy w związku z tym przy pracach nad tym projektem nie powinny być uwzględniane również inne projekty dotyczące dzierżawy.

Podam przykład. W ustawie dzisiaj rozpatrywanej jest art. 35, który dotyczy prawa pierwokupu przez dzierżawców gruntów sprzedawanych przez osoby fizyczne i prawne. Jednocześnie jest tam przepis mówiący, że jeżeli rolnik czy przedsiębiorca z takiego prawa nie skorzysta, to wtedy wchodzi Agencja. Jest to dokładne powtórzenie art. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. Tutaj się odniosę do wypowiedzi pana posła Kalemby – to dlatego w ostatnim rozdziale procedowanego teraz projektu ustawy o dzierżawie został wycofany art. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, ponieważ on jest dokładnie powtórzony w art. 35.

Natomiast w druku nr 3109, czyli w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego, przepisy dotyczące prawa pierwokupu dla dzierżawców są w art. 18. Jednak są one w zupełnie innym kształcie niż to, co jest w projekcie ustawy, która jest przedmiotem dzisiejszego posiedzenia. Np. nie mówi się nic o tym, żeby wyłączyć z możliwości wykonywania przez Agencję prawa pierwokupu transakcje dotyczące sprzedaży gruntów czy przenoszenia własności wewnątrz rolniczej spółdzielni produkcyjnej.

Proszę państwa, teraz kolejna sprawa, która, moim zdaniem, jest jeszcze bardziej pilna i ważna. W druku nr 1925, czyli w zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, jest propozycja, żeby dopuścić jeszcze na okres trzech miesięcy, po wejściu w życie ustawy, możliwość zgłaszania chęci wyłączenia tych 30% przez tych dzierżawców, którzy nie dokonali tego na podstawie ustawy z 2011 r. Uważam, że jest to bardzo pilna sprawa w tej chwili, ponieważ dzierżawy się kończą. Mówił o tym kolega Radziun, że przedsiębiorstwa stają przed poważnym dylematem – co dalej? Jest co prawda rozporządzenie pana prezesa Agencji z 9 lutego o możliwości przedłużenia dzierżaw z 3 do 6 lat lub z 5 do 10 lat, ale chciałbym podkreślić, że dotyczy to tylko tych dzierżawców, którzy wyłączyli 30% ze swojego areału na mocy ustawy wrześniowej. Kolega podawał przykład swojej firmy, która tylko częściowo z tego skorzystała, a w części umów nie dokonano w ogóle wyłączenia. Sugerowałbym, że ta sprawa w tym momencie, w którym się znajdujemy, powinna być – niezależnie od przepisów tej ustawy – w przepisach przejściowych uregulowana w trybie pilnym.

Jeszcze jedna sprawa. Wiemy, że działały zespoły negocjacyjne, powołane przez pana ministra Sawickiego. Jednym z nich był zespół do spraw obrotu ziemią. Z doniesień prasowych wiemy – na stronie internetowej nie ma oficjalnych uzgodnień, dokonanych przez poszczególne zespoły – że są tam zawarte zupełnie nowe rzeczy, które ten zespół wynegocjował, czy też sugeruje do przyjęcia w ustawie o gruntach. To też trzeba wziąć pod uwagę.

Kończąc chciałem powiedzieć, że celem zgłoszenia moich wątpliwości jest to, aby można było jasno określić pewne sprawy. Panie przewodniczący, kiedy będziemy zgłaszać uwagi – rozumiem, że w czasie prac podkomisji będą takie możliwości – to jak się mamy do tego odnosić? Czy tylko i wyłącznie do przepisów ustawy o dzierżawie? Czy również próbować odnosić się do tych części projektów ustaw, które wymieniłem, dotyczących dzierżawy rolniczej? Dobrze byłoby, gdyby stanowisko Komisji było w miarę klarowne odnośnie do tego, jaki będzie tryb postępowania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Wytłumaczę to pokrótce i myślę, że pan mecenas potwierdzi moją opinię. Będę prosił o ewentualne przedstawienie stanowiska. Otóż, jeśli chodzi o składanie poprawek czy uwag do ustawy, to dokładnie należy się odnosić do tego konkretnego, a nie innego projektu.

Panie mecenasie, czy dobrze powiedziałem?

Legislator Dariusz Dąbkowski:

Dokładnie tak.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Serdecznie dziękuję. Teraz proszę o zabranie głosu pana przewodniczącego Gołębiowskiego. Bardzo proszę.

Zastępca przewodniczącego Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna" Mariusz Gołębiowski:

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo. Chciałem powiedzieć, że bardzo dobrze, iż wreszcie ta ustawa powstaje. Wypowiadam się tu w imieniu rolników indywidualnych. Mamy tylko wątpliwości, czy ta ustawa zostanie uchwalona w tej kadencji, jeśli przejdzie przez kilka podkomisji. Gdyby szła innym trybem, pewnie byłaby szansa, żeby ją uchwalić. Jest to duża wątpliwość.

Słyszeliśmy wypowiedź, że rolnicy indywidualni nie chcą dzierżawić ziemi wyłączonej z dużych gospodarstw. Uważamy, że nie do końca tak to wygląda, iż nie chcą, tylko musiałby zostać wprowadzony tryb oddania, przejęcia i znowu wydzierżawienia. Na pewno indywidualni rolnicy chcieliby taką ziemię wydzierżawić.

Licząc na to, że aż tak daleko to w podkomisji nie pójdzie, chciałbym zgłosić jeden postulat. Być może okaże się on słuszny, albo będzie niesłuszny. Dla nas, rolników indywidualnych, jest on w bardzo dużym stopniu słuszny. Chodzi o dodatkowe źródła dochodu np. przy wieloletnich dzierżawach gruntów Agencji. Tak, przy wieloletnich dzierżawach. Chciałbym, żeby się któryś z panów posłów nad tym pochylił, żeby była możliwość wprowadzenia dodatkowych źródeł dochodu. Teraz wchodzą na wieś odnawialne źródła energii. Są też inne, dodatkowe źródła dochodów. W tym przypadku nie do końca Agencja ma możliwość, żeby pozwolić na wydzierżawianych gruntach na jakąś inwestycję. Inwestycja może być pięcioletnia, dziesięcioletnia, piętnastoletnia – to wszystko może być oczywiście określone. A takich możliwości Agencja nie ma – o ile dobrze wiem, a myślę, że tak jest – by dać pozwolenie na prowadzenie takiej działalności na terenach dzierżawionych.

Jeszcze jedną sprawę kieruję do szanownych posłów, dotyczącą wieloletniości dzierżawy. Chodzi o kreślenie tej kwestii w procedowanej zmianie ustawy, żeby znowu coś nie zostało pozostawione gdzieś z tyłu. Naszym zdaniem, dzierżawa powyżej jednego roku już powinna być uznana za dzierżawę wieloletnią. Nie powinno być tak, że odwołujemy się do Kodeksu cywilnego, a tam dopiero po trzech latach następuje uznanie dzierżawy za dzierżawę wieloletnią. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. O głos poprosił jeszcze pan Leszek Dereziński. Bardzo proszę.

Prezes Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych Leszek Dereziński:

Chciałbym na początku podziękować, że Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawiła do procedowania bardzo dobry dokument, który uporządkuje wiele kwestii związanych z dzierżawą na wsi i zatrzyma polską ziemię w polskich rękach. Skarb Państwa jest największym gwarantem, że ziemia będzie należała do Rzeczypospolitej.

Również ważne jest to, żeby ustawa o dzierżawie była procedowana, ponieważ w tej chwili sytuacja na polskiej wsi, w rolnictwie, jest dość trudna. Pieniądze, które rolnicy na siłę muszą wydawać na zakup ziemi, mogliby inwestować w rozwój swoich gospodarstw. Metodą ewolucji można doprowadzić do tego, żeby rolnicy kupowali ziemię i rozwijali się, gdy będą mieli pieniądze.

Chyba nikt w tym kraju nie ma wątpliwości, że własność jest sprawą nadrzędną, podstawową. Dzierżawa jest konieczna i nie ma fizycznej możliwości, żeby wszystkie grunty w kraju zostały sprzedane. Jak nie zostaną sprzedane, to trzeba dzierżawić, a jak trzeba dzierżawić, to trzeba to robić na podstawie dobrej, porządnie przygotowanej ustawy, nad którą mamy dzisiaj przyjemność dyskutować i procedować. Prawda jest taka, że w tym projekcie nie zostały ujęte wszystkie sprawy całościowo, bo fizycznie takiej możliwości nie ma. Jednak wszystkie dobre rzeczy, które są w Kodeksie cywilnym i w ustawie o gospodarowaniu, są uwzględnione – po prostu nie robimy rewolucji.

Chciałbym również wyrazić ogromne zadowolenie, że kierownictwo resortu rolnictwa popiera ten projekt. To też jest sukces naszej wieloletniej pracy.

Główna prośba do posłów jest taka – priorytetem jest ustawa o dzierżawie, która powinna być procedowana oddzielnie. Wszystkie kwestie związane z dzierżawą powinny być uwzględnione. Jeśli zaczniemy wszystkie inne sprawy wkładać do jednego worka, to chyba w takim celu, żeby nic z tego nie wyszło. Jestem jednak przekonany, że i kierownictwo Sejmu, i Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz resortu jest zainteresowane, żeby uporządkować sytuację na wsi oraz rozwiązać po wieczne czasy ten problem.

Jeszcze raz dziękuję i proszę o takie procedowanie, żebyśmy do końca kadencji mogli to załatwić. Jestem przekonany, że determinacji ze strony dzierżawców nie zabraknie, gdy trzeba będzie udzielić pomocy czy coś wyjaśnić. Ze strony posłów też chyba nie zabraknie determinacji, a organizacje rolnicze nie będą przeszkadzały, bo może niektórzy mają takie intencje, żeby z tego nic nie wyszło. Miejmy jednak nadzieję, że zwycięży dobro. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. Determinacji, jeśli chodzi o parlamentarzystów, nie zabraknie. Najlepszym na to dowodem jest to, że szybko podnieśliśmy rękawicę i przystąpiliśmy do pracy.

Panie ministrze, padło pytanie, które było skierowane do pana. Jest także prośba od nas o odniesienie się do projektu ustawy.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Chcę wyjaśnić kwestię art. 53, w którym uchyla się art. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. Natomiast w art. 35 jest dokładnie ten przepis, który utrzymuje prawo pierwokupu. Instytucja pierwokupu zostaje w tej ustawie utrzymana, nie widzimy żadnych powodów do niepokoju. To po pierwsze.

Po drugie, przygotowany jest projekt stanowiska rządu, które w tej chwili jest w uzgodnieniach międzyresortowych. Na dzisiaj w imieniu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi mogę poprzeć ten projekt. Natomiast niedługo będzie ostateczne stanowisko rządu. To tyle.

Uważam, że ten projekt wymaga jeszcze przepracowania, dlatego też, jeżeli Wysoka Komisja zdecyduje się na powołanie podkomisji, to będzie to właściwe gremium, żeby wszystkie interesujące kwestie dopracować pod względem legislacyjnym. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Dziękuję bardzo. Zakończyliśmy pierwsze czytanie. Prezydium Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi rekomenduje szanownym paniom i panom posłom skierowanie projektu do podkomisji. Czy są uwagi lub wnioski przeciwne? Nie słyszę. W takim razie kierujemy projekt ustawy z druku nr 3231 do podkomisji. Zamykam pierwsze czytanie.

Przeczytam państwu nazwiska, gdyż już zostały zadeklarowane pierwsze zgłoszenia do podkomisji. Z klubu Platformy Obywatelskiej – pan Leszek Korzeniowski, który uzasadniał projekt, pan Łukasz Tusk, pani Beata Rusinowska i pani Bożena Henczyca. Z PiS – pan Krzysztof Jurgiel i Zbigniew Babalski. Z PSL pan Mirosław Maliszewski zadeklarował chęć uczestniczenia w pracy podkomisji. Z SLD? Pan? Bardzo proszę, pan Ajchler.

Poseł Zbigniew Babalski (PiS):

A jakżeby inaczej.

Poseł Romuald Ajchler (SLD):

To jest obowiązkowe, panie pośle Babalski.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Czy pozostałe kluby poselskie chcą uczestniczyć w pracach podkomisji, czy rekomendują swoich przedstawicieli? Zjednoczona Prawica? Nie słyszę. To chyba wszystkie kluby, których przedstawiciele tu są.

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie Komisji, a członków podkomisji bardzo proszę o podejście do stołu prezydialnego.

Pan minister jeszcze, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MRiRW Kazimierz Plocke:

Już po zakończeniu obrad chciałem złożyć najserdeczniejsze gratulacje jubilatowi – wiceprzewodniczącemu Leszkowi Korzeniowskiemu – który obchodzi 60. urodziny.

Głos z sali:

Które?

Sekretarz stanu w MRiRW Kazimierz Plocke:

60. urodziny. Panie Leszku, wszystkiego najlepszego.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

Panie przewodniczący, wszystkiego dobrego.

Poseł Romuald Ajchler (SLD):

Mnie się wydaje, panie ministrze, że to zobowiązuje wiceprzewodniczącego do czegoś.

Poseł Leszek Korzeniowski (PO):

Zapraszam.

Przewodniczący poseł Artur Dunin (PO):

To już jest po zamknięciu obrad Komisji. Członków podkomisji bardzo proszę o podejście do stołu prezydialnego.